ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika zařízení
3. Konkrétní cíle vzdělávání
4. Délka a časový plán
5. Formy vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Podmínky pro vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování a vzdělávání
9. Popis materiálních podmínek
10. Popis personálních podmínek
11. Popis ekonomických podmínek
12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín
Adresa školy: Krakovany 113, PSČ: 28 127
Jméno ředitele: Mgr. Alice Tesařová
E-mail: zs.krakovany@seznam.cz
Telefon: 321 781 366
Mobil: 731 449 114
IČO: 750 34 174
IZO: 002174260
REDIZO: 600 045 307
Platnost dokumentu: od 1. září 2020; aktualizováno 1. září 2023 – navýšená kapacita ŠD; aktualizováno 1. září 2025 – provoz ranní družiny; aktualizováno 1. září 2026 – úplata za družinu přes Peněženku.cz – aktualizováno 16. 11. 2026 – pobyt v tělocvičně.
Provoz školní družiny: 6:15 – 7:15 hod; 11:10 – 16:00 hod.
Počet oddělení: 2
Podpis ředitele: Mgr. Alice Tesařová
Razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit, které jsou rozděleny do vzdělávacích oblastí převzatých z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 Školského zákona.

- Kompenzovat u dětí zátěž, která je na ně kladena během vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které dětem umožní dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Vhodně motivovat děti nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvídavosti k samostatnému myšlení a tvoření.
- Vést děti ke schopnosti tolerovat názory druhých a chápat vztahy podřízenosti a nadřízenosti v kolektivu.
- Podporovat u dětí kamarádství, vést je ke spolupráci a komunikaci s ostatními, respektovat práci a zájmy jiných.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navazovat a prohlubovat je.
- Řešit konfliktní situace správně a zařazovat preventivní program školy formou sociálních a komunikačních her.
- Rozvíjet základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnost relaxace a odpočinku.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně.

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program školní družiny je programem rámcovým, je stanoven přibližně na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro žáky I. stupně základní školy, tedy na pět let, a doplněn ročním plánem, který je rozpracován dle měsíců školního roku. Výhodou programu pro celý vzdělávací cyklus je jeho operativnost, možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat či přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, obsahuje výběr možných činností, ze kterých je možno volit podle aktuálního složení žáků. Činnost probíhá od září do června.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná činnost – zájmové činnosti dané týdenní skladbou zaměstnání.

Průběžná činnost – spontánní aktivity, odpočinkové činnosti, příprava na vyučování.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Člověk a jeho svět – je členěn do pěti okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

- Domov: okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, výroba dárků pro členy rodiny, posílení vztahů k rodině, spolupráce s rodinou.
- Škola: vstup do školy, orientace v e škole a v družině, bezpečná cesta do školy a ze školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole, dopravní značky a dopravní předpisy, dopravní prostředky.
- Obec, kde žijeme: důležitá místa v obci, OÚ, obchod, pošta, knihovna, povolání, doprava, jízdní řády, podíl na prezentaci vlastními pracemi žáků.
- Region: Kolínsko – okolní obce, exkurze, kulturní vystoupení v rámci regionu.
- Naše vlast: orientace na mapě, besedy o státních svátcích a významných dnech republiky, pojem vlastenectví – národ, vysvětlení historie dle Starých pověstí českých, Praha – hlavní město a její památky, ostatní významná města a místa v ČR, CHKO a Národní parky.

Lidé kolem nás

- Rodina a kamarádi – soužití v rodině, v kolektivu třídy a družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, pomoc druhému, lidské vlastnosti, povolání, lidé s různými poruchami.
- Chování mezi lidmi – pravidla slušného chování, použití kouzelných slovíček, slušné chování ve veřejných prostorách, osobní hygiena, základy správného stolování, principy demokracie – řekni mi svůj názor, budu naslouchat, mám problém - vyslyš mě.
- Vlastnictví – soukromé (neber, co není tvé), veřejné (máme společné hračky, nerozbíjej nebo se přiznej, společně budeme uklízet), vandalismus.
- Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dětí.

Lidé a čas

- Volný čas – denní režim, časové údaje, hry, soutěže, sportovní vyžití, kroužky, zájmová činnost, zdraví člověka.
- Minulost, přítomnost, budoucnost – jak se mění lidé, věci, budovy, obec, moderní technika, lidové zvyky, tradice a řemesla, historie, hrady a zámky.
- Roční období – změny v přírodě, charakteristické znaky ročních období, volný čas a druhy sportů v určitém období, básničky a písničky, vycházky, besedy, soutěže.

Rozmanitost přírody

- Životní prostředí – ochrana přírody, pravidla chování v přírodě, pranostiky, úklid v okolí školy a školky, sběr papíru – třídění odpadu, přírodovědné vycházky, besedy.
- Neživá příroda.

- Živá příroda – rostliny, stromy, keře, léčivé rostliny, houby, zvířata, ptáci, hmyz, brouci, motýli, ryby – práce s atlasem, encyklopedií, výukové programy na PC – vyhledávání informací
- Pokojové rostliny – zalévání, přesazování, péče o pokojové rostliny.

Člověk a jeho zdraví

- První pomoc – při drobných poraněních, při požáru, při zasažení elektrickým proudem, předcházení úrazům, důležitá telefonní čísla – dramatizace, scénky, přivolání pomoci.
- Prevence před nachlazením – otužování, pitný režim, rozvoj tělesné zdatnosti a sportovního chování, stavba člověka, důležité lidské orgány. Účastníci školní družiny navštěvují ve stanovených dnech a hodinách školní tělocvičnu v rámci zájmové a sportovní činnosti. Pobyt v tělocvičně slouží k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových dovedností, zlepšování tělesné zdatnosti, prevenci zdravotních obtíží spojených s nedostatkem pohybu a k rozvoji sociálních kompetencí při kolektivních hrách a sportovních aktivitách. Využívání tělocvičny současně umožňuje zajištění pravidelného pohybového vyžití dětí za nepříznivých klimatických podmínek a podporuje naplňování vzdělávacích a výchovných cílů školní družiny.

Při pobytu v tělocvičně jsou účastníci povinni dodržovat pokyny pedagogických pracovníků, provozní a bezpečnostní řád tělocvičny a dbát na ochranu zdraví svého i ostatních účastníků.

- Nemoci – osobní a denní hygiena, přenosné nemoci, návštěva lékaře, použití léků, vitamíny – ovoce a zelenina.
- Zdravá strava a výživa – zdravý životní styl, zdravé zuby.

Účastníci školní družiny navštěvují ve stanovených dnech a hodinách školní tělocvičnu v rámci zájmové, rekreační a sportovní činnosti. Pobyt v tělocvičně slouží k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových dovedností, zlepšování tělesné zdatnosti, prevenci zdravotních obtíží spojených s nedostatkem pohybu a k rozvoji sociálních kompetencí při kolektivních hrách a sportovních aktivitách. Využívání tělocvičny současně umožňuje zajištění pravidelného pohybového vyžití dětí za nepříznivých klimatických podmínek a podporuje naplňování vzdělávacích a výchovných cílů školní družiny.

Při pobytu v tělocvičně jsou účastníci povinni dodržovat pokyny pedagogických pracovníků, provozní a bezpečnostní řád tělocvičny a dbát na ochranu zdraví svého i ostatních účastníků.

Jazyk a jazyková komunikace

- Dbáme na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.
- Využíváme hry na ovládání dechu, soutěžíme v jazykolamech, předčítáme si navzájem.
- Vyprávíme si příběhy a zážitky.
- Půjčujeme si knihy ve školní knihovně.
- Prohlížíme si časopisy.
- Hrajeme slovní hry.

Matematika a její aplikace

- Hrajeme početní a logické hry.

- Hry: domino, matematické domino, kvarteta, kvízy, pravidla nové hry: sudoku, pohybová hra: Koš čísel.

Umění a kultura

- Tvořivý přístup ke světu.

Průřezová témata základního vzdělávání

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

- Orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času.
- Rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby.
- Rozvíjení postřehu pomocí her.

Sebepoznání a sebepojetí

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině.

- Kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí.
- Posilování pozitivního myšlení.
- Objektivní hodnocení činnosti každého člena.
- Vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny.
- Temperament, postoje a hodnoty.
- Všímat si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů.
- Rozlišovat správná a chybná řešení.
- Dokončovat započatou práci.

Seberegulace a sebeorganizace

Odpovědnost za své chování.

- Dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních.
- Poznávat bezpečná místa pro hry.
- Rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování.
- Vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit.
- Dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis.
- Respektovat jiné.
- Tolerance k odlišnostem mezi lidmi.

Psychohygiena

Výchova ke zdravému životnímu stylu.

- Výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti.
- Výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí.
- Výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě.
- Dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC.
- Odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí.

Ovládání negativních citových reakcí.

- Vypořádat se se stresem, formulování těžkosti a společně hledat řešení.

- Řešení životních situací (nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí.
- Vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy.

Kreativita
- Zařazovat do činnosti kreativní hry.
- Vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní.
- Podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD.
- Nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro jejich realizaci.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí.
- Prevence sociálně patologických jevů.
- Podobnost a odlišnost lidí.
- Rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání.
- Naučit se zachovat klid a rozvahu, nezmatkovat.

Mezilidské vztahy

Formování životních postojů.
- Vytváření společensky žádoucích hodnot.
- Vytváření základů právního vědomí (úcta, porozumění, tolerance).
- Schopnost a ochota pomoci.
- Vytvoření vlastního sebevědomí.
- Posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům.
- Prevence sociálně patologických jevů – drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus.
- Podobnost a odlišnost lidí.

Komunikace
- Posilování komunikačních dovedností.
- Kultivace slovního a mimoslovního projevu.
- Rozvíjení slovní zásoby.
- Schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu.
- Schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi.
- Komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými.
- Schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně.
- Schopnost naslouchat.
- Uplatnění se v kolektivu.
- Kulturní život.
- Hraní her ve skupinách, v týmech.
- Umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové práci.
- Naučit se říct ne.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola.

- Vztah ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest).
- Příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi ve škole.
- Pravidla soužití.
- Chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení.

Občan, občanská společnost a stát.

- Základní lidská práva a práva dítěte.
- Oslovování křestním jménem mezi spolužáky.
- Práva a povinnosti.

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

- Plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.
- Odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost.
- Uvědomovat si svá práva a práva druhých.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa nás zajímá.

- Regionální pověsti a báje.
- Poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění a četby.
- Tradice a zvyky, odlišnost způsobů života.

Objevujeme Evropu a svět.

- Zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené.
- Seznamovat se s životem a zajímavostmi v jiných zemích.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní tradice.
Lidské vztahy.
Etnický původ.
Multikulturita.
Princip sociálního smíru a solidarity.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy.
Využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám.
Poznávání přírody a ochrana.
Základní podmínky života.
Voda, vzduch – ochrana, a co můžeme udělat my.
Lidské aktivity a problémy životního prostředí.
Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní).
Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody.
Likvidace odpadů – třídění odpadů.
Den Země – úklid družinového hřiště.
Vztah člověka k prostředí.
Rozmanitost živé a neživé přírody.
Ochrana přírody – praktické poznávání přírody.
Proměny přírody, roční období, vycházky do okolí školy, vycházky a pozorování změn na školním pozemku, vyprávění o práci na zahrádkách apod.
Tradiční a netradiční materiály – práce a vyrábění v družině.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.
Pěstování kritického přístupu k reklamě, nepodléhat, nevynucovat si výrobky známé z televizních reklam.
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.
Stavba mediálních sdělení.
Vnímání autora mediálních sdělení.
Fungování a vliv médií ve společnosti.

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Organizace i prostředí školní družiny umožňuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud bude v družině žák se speciálně vzdělávacími potřebami, bude vychovatelka úzce spolupracovat s učitelkami. Seznámí se se závěry odborných vyšetření žáka v PPP a stanoví vhodné formy integrace a formy práce v družině. Rovněž úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka.

U dětí se zdravotním znevýhodněním zohledňuje fyzické zatížení. Třídní učitelé a zákonní zástupci informují vychovatelku o všech změnách zdravotního stavu dítěte. V případě potřeby mohou být dětem poskytnuty pomůcky nezbytné pro naplňování výchovně vzdělávacího programu ŠD.

Mimořádně nadané děti
Vychovatelka umožní dětem vhodnou volbu činností, zajistí dostatek podnětů k rozvíjení jejich nadání – počítač, encyklopedie.

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Žáky přihlašují rodiče prostřednictvím zápisního lístku na začátku školního roku, popřípadě během školního roku. Přednostně jsou přijímáni žáci zaměstnaných rodičů a žáci dojíždějící.
Viz příloha: Řád školní družiny.

9. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Prostory tvoří 3 místnosti – pracovna s hernou a učebna. Tyto prostory jsou v souladu s vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Kapacita ŠD je 50 žáků. Vybavení je přiměřené a je přizpůsobeno pro potřeby mimoškolních aktivit. Dětem je zajištěn pitný režim.

10. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

V ŠD pracují 2 vychovatelky.

11. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině činí 140 Kč za měsíc. Výši úplaty stanovuje zřizovatel školy. Úplata je stanovena na období školního roku. Při nepřítomnosti účastníka se úplata nesnižuje, s výjimkou případů stanovených právními předpisy.
Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže
a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem dávky státní sociální pomoci, jejíž součástí je složka na živobytí, nebo členem domácnosti tohoto příjemce podle zákona o dávce státní sociální pomoci
b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí a tuto skutečnost prokáže řediteli.
Ředitel může účastníkovi družiny snížit výši úplaty nebo ho od úplaty osvobodit, jestliže je členem domácnosti, které se poskytuje dávka státní sociální pomoci, jejíž součástí je bonus na dítě.

12. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Žáci jsou v zájmu bezpečnosti vlastní i svých spolužáků povinni dodržovat poučení o bezpečnosti a ustanovení řádu ŠD a řádu školy. Řídí se pokyny paní vychovatelky a dalších zaměstnanců školy, udržují čistotu a pořádek, hlásí zjištěné závady.
Bezpečnost a ochranu dětí zajišťuje vychovatelka ve spolupráci s vedením školy a zákonnými zástupci, kteří jsou okamžitě informování o případném zranění, úrazu či náhlém zhoršení zdravotního stavu dítěte.

13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP DRUŽINY

ŠVP školní družiny je zveřejněn na webových stránkách školy a je k nahlédnutí v budově školy.